



PDF nástroje

NAJDETE NA **CHIP** DVD

- **Adobe Acrobat 8 Pro**
trial
www.adobe.com
- **Adobe Reader 8 CZ**
freeware
www.adobe.com
- **Advanced PDF Password Recovery 2.21**
shareware
www.elcomsoft.com
- **FreePDF 3.07**
freeware
www.shbox.de/freepdf.htm
- **Ghostscript 8.54**
freeware
www.ghostscript.com/awki
- **GS4Word 3.31**
freeware
www.schmitz-huebsch.net/g4word

Nejlepší triky pro PDF

Tvorba souborů ve formátu PDF má svá úskalí. Pro vytvoření perfektních dokumentů nepotřebujete programy za desetitisíce – je lepší znát dobré triky. Ty vám přinášíme v tomto článku.

Text: Fabian von Keudell, Vratislav Klega, vratislav.klega@chip.cz

V tomto článku najdete

Nástroje a nastavení pro tvorbu dokonalých souborů PDF
Z PDF do Wordu
Prolomení ochrany v PDF
Acrobat-Online: Zadarmo do PDF
Acrobat 8

Nezavislost na operačním systému, přesný vzhled, přístupová práva: Portable Document Format (PDF) má pro sdílení dokumentů řadu výhod. Je jedno, který operační systém a kterou verzi prohlížeče používáte – každý si může dokument přečíst v bezplatném Adobe Readeru. A bezpečně! Reklamní billboard i podniková prezentace vypadají stejně v Macu, pod Linuxem nebo ve Windows. Text, obrázky i formátování zůstanou nedotčeny. Navíc nic není jednoduššího než dokument PDF vytvořit – pokud je zdrojem obyčejný text. Ten, kdo používá grafiku nebo tabulky, musí již použít triky, aby dokument vůči zdroji vypadal 1 : 1. V našem článku se dočtete, jaká nastavení je třeba provést, aby vaše PDF dokumenty vypadaly bezchybně.

Kdo si navíc myslí, že jeho PDF soubor je stoprocentně bezpečný, bude překvapen. Ukážeme vám, jak snadno lze prolomit ochranu PDF. Hned nato prozradíme, jak dokumenty skutečně bezpečně ochránit. Ani k tomu však nepotřebujete Adobe Acrobat Professional za 20 000 Kč – postačí vám nástroje z Chip DVD.



1) PŘEVOD VELKÝCH SOUBORŮ

Nástroje: Gs4Word, Ghostscript, FreePDF

Jedná se o sadu nástrojů, které bezchybně převádí i obrovské textové soubory ze sady MS Office. Pokud budete chtít obrovský soubor převádět jiným programem, většinou se zasekne už po několika stranách. Gs4Word to však zvládá bravurně.

Instalace programu je poněkud komplikovanější, jelikož překvapivě probíhá ve Wordu. K tomu jsou zapotřebí aktivní makra, která jsou defaultně zakázána. Nejprve tedy spusťte Word, zvolte *Nástroje | Možnosti*, záložku „Zabezpečení“, klikněte na „Zabezpečení maker“ a z výběru zvolte „Nízké“. Po dokončení instalace můžete vrátit původní hodnotu.

Plug-in je po dokončení instalace ještě třeba správně nakonfigurovat. V novém menu „PDF“ vyberte „Configure...“. Poté zvolte záložku „Adobe-Reader“ a v položce Windows vyberte „Automatically“. Ostatní hodnoty můžete nechat beze změny.

K vytvoření PDF z Wordu zvolte *PDF | Convert*. Plug-in poté uloží hotový soubor na vybrané místo.

O tom, jak dále můžete využít Ghostscript a FreePDF, se dočtete v bodě 4.



2) PDF S GRAFIKOU

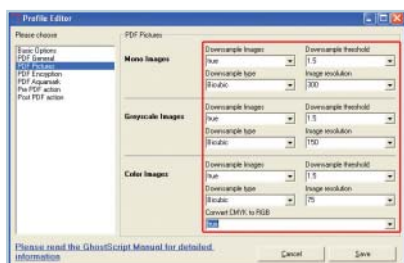
Nástroje: FreePDF, Ghostscript

Především u souborů, které obsahují mnoho grafických prvků, rozhoduje o úspěchu

správná konfigurace. Se špatným nastavením ztratí obrázky kvalitu, vzhled nebude odpovídat nebo soubory zaberou na pevném disku mnohem více místa, než by bylo potřeba. Ukážeme vám, jak program správně nastavit pro prezentaci v Powerpointu. Obdobná konfigurace bude platit i pro jiné grafické podklady, jako jsou například grafy z Excelu.

Všechny verze PDF v jednom přehledu

- **PDF od verze 1.0 do 1.7:** Aktuální Adobe Reader 8 čte všechny tyto formáty.
- **PDF 1.0/Acrobat 1:** Již v první verzi podporoval PDF záložky a interní odkazy
- **PDF 1.1/Acrobat 2:** Externí odkazy, audio i video byly v této verzi realitou stejně jako vyhledávání textu.
- **PDF 1.2/Acrobat 3:** Podpora CMYK barev a plug-in pro Internet Explorer enormně zvýšily popularitu.
- **PDF 1.3/Acrobat 4:** Podpora dvoubajtových znaků pro asijské znaky.
- **PDF 1.4/Acrobat 5:** Průsvitné entity, 128bitové zabezpečení.
- **PDF 1.5/Acrobat 6:** Přidána podpora formátu JPEG2000 a podpora vrstev.
- **PDF 1.6/Acrobat 7:** Podpora 3D modelů přímo uvnitř PDF. Nové opravné funkce.
- **PDF 1.7/Acrobat 8:** Vyplňování formulářů, vylepšené sdílení poznámek.



MALÉ SOUBORY: Vhodným nastavením zmenšíte velikost výsledného souboru na minimum.

→ Z Chip DVD nejprve nainstalujte Ghostscript a poté FreePDF.

Spusťte program FreePDF z adresáře „Program Files\FreePDF_XP“. Zvolte *Edit | Options*, dále „Profiles“ a klikněte na tlačítko „New“.

Vytvoření profilu: Otevře se nové okno. Do řádku „Profile name“ zadejte například „PowerPoint“ a vyberte „For all users“. V levé části okna klikněte na „PDF General“ a v řádku „Compatibility“ vyberte Acrobat 5. Tím zvolíte verzi PDF souboru. Jednotlivý popis formátů PDF naleznete v rámečku. O řádek níže je položka „PDF Quality“, zde zvolte položku „Screen“. Tím program optimalizuje výstup pro monitory a projektory.

Správné písmo: Aby prezentace byla dokonalá a vypadala stejně na všech počítačích, je vhodné vložit do PDF všechny fonty, které jste použili v prezentaci. Jen tak budete mít jistotu, že váš PDF dokument bude vypadat stejně na všech platformách. V řádku „Embedded Fonts“ zvolte hodnotu „true“. Jen tak bude vzhled dokonalý.

Pozor: Pokud necháte PDF soubor otevřený a bez ochrany, můžete narazit na licenční problémy, jelikož i na fonty se vztahuje autorský zákon, a pokud je připojíte do neautorizovaného formátu PDF, jedná se o neautorizované šíření autorského obsahu.

Profil pro monitor: Pod položkou „PDF Picture“ se nastavuje kvalita obrázků v dokumentu. Podle nastavení se zásadně mění velikost výsledného PDF souboru. Chcete-li svůj PDF soubor prezentovat na monitoru nebo na projektoru, je třeba provést patřičná opatření. Část „Mono Images“ se týká jedno-bitových obrázků, zde zvolte „Images resolution“ 300 dpi. Část „Greyscale Images“ se týká černobílých obrázků, zde stačí „Images resolution“ 150. V části „Color Images“ nastavte rozlišení na 75, což přesně odpovídá rozlišení obrazovky.

Poslední položka, kterou musíte nastavit, se týká převodu barev. V řádku „Convert CMYK to RGB“ zvolte „True“. Tím program převede všechny obrázky uložené v CMYK do

barev RGB, což samozřejmě ušetří datový prostor. Pokud v levé části kliknete na „PDF Encryption“, můžete změnit zabezpečení PDF. Další informace o zabezpečení naleznete v bodě 5.

Nastavenou konfiguraci uložíte kliknutím na „Save“. Poté v okně „Profiles“ vyberte profil „Pro monitor“ a klikněte na tlačítko „Add a new printer for this profile“. V systému vám přibude nová tiskárna s názvem „FreePDF XP – Pro monitor“, na kterou můžete tisknout z libovolné aplikace – výsledek bude již bez dalšího nastavování přesně takový, jak jste nastavili.

Profil pro tisk: Pokud se chystáte PDF tisknout ve slušené kvalitě, vyberte v nastavení „PDF General“ a v řádku „PDF Quality“ zvolte „Printer“. Tato volba zajistí přijatelnou kompresi a dostatečnou kvalitu i pro jemný tisk.

3) Z PDF DO WORDU

Nástroj: PDF Converter 4

Převod z PDF do Wordu je velice složitá operace. Proto tento postup funguje jen pomocí specializovaného softwaru, který musí analyzovat nejen text a obrázky, ale také celkový vzhled a vše musí zvládnout převést do Wordu. Nevýhodou je, že stoprocentní zachování vzhledu není možné – obzvláště u složitých grafických dokumentů, v nichž se různé entity překrývají a používají se speciální barvy a jiné překážky.

Aby přeměna z PDF do Wordu byla skutečně kvalitní, nevystačí si tentokrát s freewareovým nástrojem. Nemusíte si však pořizovat předražený Acrobat, postačí kvalitní PDF Converter. Ten prakticky plně nahradí Adobe Acrobat a přitom cena nepřekračuje 100 eur. Více informací o produktu se dočtete na domovské stránce www.nuance.de.

4) SPOJOVÁNÍ PDF

Nástroje: FreePDF, Ghostscript

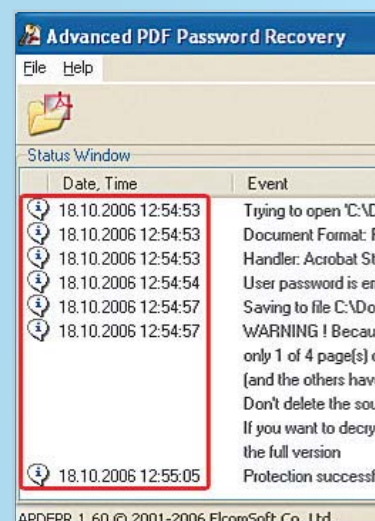
Máte větší množství PDF dokumentů a potřebujete je spojit do jednoho souboru? Žádný problém. Nejprve spusťte FreePDF a vyberte profil, který požadujete. Poté zvolte v programu *Edit | Merge PDF Files*. Otevře se nové okno, do kterého naskládáte současné PDF (případně PS) soubory. V pravé části okna máte ovládací šipky, kterými měníte pořadí souborů – tvoříte tedy seznam, jak budou soubory ve výsledném dokumentu po sobě následovat. Pokud máte přidány všechny soubory, stačí kliknout na symbol diskety v pravém dolním rohu a výsledný dokument uložit. Je-li jeden ze souborů uzamčen, bude

Žádný PDF soubor není bezpečný

Mnoho zabezpečovacích postupů má ochránit PDF dokumenty proti zneužití. Dokument můžete ochránit nejen proti otevření, ale také proti kopírování textu, editaci nebo tisku ve vysokém rozlišení. To všechno je velice pěkné, ale... ochrana si pochvalu nezaslouží. Pomocí vhodného nástroje je prolomení PDF dokumentu záležitostí několika sekund. Ukážeme vám, jak je to jednoduché. Kdo chce skutečně bezpečné PDF soubory, měl by se řídit návodem v kroku 5.

Odstranění omezení

Je jedno, zda se jedná o ochranu proti změně, nebo proti tisku. Nástroj Advanced PDF Password Recovery odstraní ochrany kliknutím jedním tlačítkem. Poté program uloží PDF soubor pod jiným názvem, ale hlavně – už zcela otevřený. V demoverzi, kterou přinášíme na Chip DVD, se uloží pouze první strana PDF dokumentu. Program stojí 30 eur a více informací naleznete přímo na domovské stránce programu na adrese <http://www.elcomsoft.com>.



BLESK: Nástroj Advanced PDF Password Recovery prolomí ochranu za 12 sekund.

nutné ho před přidáním do dokumentu odejmout. Jak se to dělá, to zjistíte v infoboxu „Žádný PDF soubor není bezpečný“.

5) ZABEZPEČENÍ PDF

Nástroje: FreePDF, Ghostscript

Soubory PDF lze velice detailně zabezpečit – proti otevření, editaci či kopírování přes schránku. Dokonce lze nastavit, jak bude možné dokument vytisknout – lze například

→ povolit, aby bylo možné dokument vytisknout jen v nízkém rozlišení.

Zabezpečení PDF: Jakmile odešlete jakýkoliv dokument na tiskárnu FreePDF, zobrazí se volby pro nastavení, mezi kterými naleznete i „PDF Encryption“. Po aktivaci se zobrazí okno jako na obrázku, ve kterém provedete veškerá nastavení. Nejprve nastavte sílu klíče na hodnotu „128 bitů“ a dále určete povolené akce. Standardně je povoleno vše; pokud některou činnost chcete zakázat, odškrtněte ji. Nejzajímavější položky jsou Print – tisk, Modify – úprava, Copy objects – kopírování a HQ Print – tisk ve vysokém rozlišení. Dále je třeba vyplnit „Open password“, tedy heslo k otevření souborů, a „Change password“, což je heslo, po jehož zadání je možné přistupovat ke všem ostatním zakázaným činnostem.

Upozornění: Aby vaše PDF soubory byly skutečně chráněny před hackery, musíte je ochránit i proti otevření, a to dlouhým a složitým heslem. Jen takový dokument nedokáže otevřít ani hackovací software, který musí vyzkoušet všechny varianty hesla. Máte-li dostatečně dlouhé heslo, může jeho nalezení trvat řadu let. Máte-li naopak krátké heslo, je prolomení záležitostí několika sekund.

Zabezpečení existujících PDF dokumentů: Chcete-li zabezpečit heslem již existující PDF dokument, máte na výběr mnoho možností. Nejjednodušší je vytisknout např. z Adobe Readeru dokument na tiskárnu FreePDF s nastaveným zabezpečením. Další jednoduchý způsob je ještě přímější. Spusťte program FreePDF a zvolte *Edit | Add password to PDF File*. Otevře se okno s výběrem souboru. Vyberte ten, který chcete zabezpečit, a klikněte na „Otevřít“. V novém okně vyberte v řádku „Encryption“ položku „128-bit“ a nastavte požadované zabezpečení. Zadejte hesla a klikněte na „OK“. Tím dojde k zabezpečení dokumentu. ■ ■ ■



MAXIMÁLNÍ BEZPEČÍ: Chcete-li mít jistotu, volte dlouhá hesla obsahující speciální znaky a čísla.

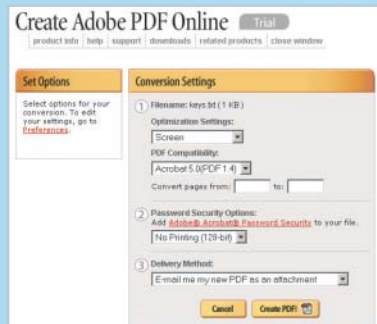
Rychle a zadarmo: Tvorba PDF on-line

Pokud vytváříte soubory PDF jen tu a tam, nemusíte instalovat žádný software. Společnost Adobe nabízí on-line službu včetně zabezpečení, založenou na enginu Acrobatu. Nevýhodou je nutnost se registrovat a také to, že po nějaké době vyprší trial verze a poté je nutné za převod platit paušální poplatek 9 eur měsíčně. I přes toto omezení, doporučujeme on-line službu vyzkoušet.

■ **Registrace a login:** Otevřete stránku <http://createpdf.adobe.com> a klikněte na nápis „Try it for Free!“.

■ **Vytváření PDF:** Kliknutím na tlačítko „Convert a file“ vytvoříte PDF soubor. Kliknutím na „Convert a Web Page“ lze dokonce vytvořit PDF z webové stránky.

■ **Zabezpečení PDF:** Pokud chcete provést zabezpečení svého dokumentu, klikněte na „Adobe Acrobat Password Security“. Zde můžete nastavit požadované zabezpečení.



PDF ZADARMO: Acrobat-Online umožní vytvářet PDF dokumenty včetně zabezpečení.

Acrobat poosmé

Firma Adobe vydává nové verze Acrobatu s železnou pravidelností. Vždy se jedná o bezplatnou čtečku formátu (Adobe Reader) a nástroj pro profesionální tvorbu PDF – Adobe Acrobat Professional. Bezplatnou čtečku i verzi Professional naleznete na Chip DVD, verzi Professional samozřejmě pouze v trial verzi.

Nová verze vždy přináší poměrně revoluční funkce a jinak je tomu i v případě verze 8. Na výborné úrovni jsou nyní poznámky – velice snadno lze on-line vyměňovat poznámky např. pomocí e-mailů. Použit lze ale také třeba RSS kanály. Skvělá je funkce Adobe Connect, což je jakási forma sdílení plochy technologií Flash, při níž může na dokumentu pracovat větší množství lidí. Určitě lze takovou funkci v praxi dobře využít.

Mnoho uživatelů určitě potěší vylepšení vyplňování elektronických formulářů. Zjednodušeno bylo především hromadné zpracování vyplněných formulářů, možnosti exportu a hromadného zpracování. Novinkou je rovněž experimentální formát Mars, což je formát založený na syntaxi XML s otevřenou specifikací. V současnosti nemá formát pro běžné uživatele význam, v budoucnu však o něm ještě uslyšíme.

Společnost Adobe vždycky dobře uměla využívat hardware, což ukazuje i na Adobe Readeru, který dokáže využít GPU při vykreslování složitějších 2D entit. Horší to je s využitím RAM – pouhé spuštění prohlížeče znamená ukrojení 33 MB z operační paměti. Otevřením PDF dokumentu přibývají další desítky i stovky MB. 1 GB RAM je dnes opravdu nutným standardem.

Další změny jsou spíše kosmetické, přesto potěší. Jedná se především o přepracovaný nástrojový panel, rychlejší vyhledávání, podporu OCR či vylepšený tisk bookletů.

Nainstalovat?

Jediný důvod, který vás může odradit od instalace Adobe Readeru, je absence češtiny, která by však měla být hotova v řádu týdnů. Pokud pro vás není anglické ovládání překážkou, doporučujeme přejít na novou verzi. Verze Professional bude určena jen pro pár vyvolených, většina uživatelů dá zřejmě přednost alternativním programům. Další informace o Adobe Acrobatu 8 naleznete v rubrice Krátké testy.



ADOBE ACROBAT PROFESSIONAL 8: Změn není mnoho, ale jsou pokrokové.